

Max Planck Research Group
Epistemes of Modern Acoustics

Sound & Science: Digital Histories



Scan licensed under: [CC BY-SA 3.0 DE](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/de/) | Max Planck Institute for the History of Science



**MAX PLANCK INSTITUTE
FOR THE HISTORY OF SCIENCE**

NOTULEN van de derde vergadering van de Commissie voor Lawaai-bestrijding
gehouden op 8 October 1936 ten kantore van Gem. Bouw- en Woningtoezicht
te Amsterdam.

Aanwezig:

Ir. A. Dubois, voorzitter;
Ir. G.L. Tegelberg,
Mr. H.J. Schölvink,
E. van Stigt,
Ir. G.C. Sniijders,
Ir. D. Kruijff,
E. van Dijk,
Mevrouw M.J. Brauns- Schagen,
Overste A. van Loon,
Ir. C. Boot, secretaris.

Afwezig:

Ir. W.W.E. von Hemert,
H. Hennen,

Agenda:

1. Bespreking aangaande het in het leven roepen van een Nederlandsche Bond ter bestrijding van Geluidshinder.
-

De voorzitter opent te 14.10 de vergadering. In de notulen van de vergadering van 7 Juli wordt de volgende wijziging aangebracht. Op de eerste bladzijde in punt 2 wordt de vierde en vijfde regel als volgt gewijzigd: daar, voor zoover hem bekend, deze afdeeling geen vergadering bijeen heeft geroepen.

Verder worden de notulen ongewijzigd goedgekeurd.

Majoor van Loon maakt naar aanleiding van deze wijziging de opmerking, dat het Haarlemsche Comité als comité werkzaam wil blijven, doch oprichting van een vereeniging ongewenscht acht.

De voorzitter gaat over tot bespreking van het agendapunt inzake de conclusie op bladzijde 3 der vorige notulen. Het daarin vervatte plan tot het in het leven roepen van een Nederlandsche Bond ter bestrijding van Geluidshinder zou in de plaatselijke afdeelingen besproken worden. De voorzitter geeft Ir. Sniijders het woord.

Deze deelt mede, de questie in het comité ter sprake gebracht te hebben. Het comité heeft zich uitgesproken voor het oprichten van plaatselijke vereenigingen, die rechtspersoon kunnen zijn. Dit idee is verdedigd op juridische gronden. Indien in Amsterdam en in andere plaatsen de vereenigingen zijn opgericht, zouden deze plaatselijke vereenigingen tezamen met de Geluidstichting en daarvoor in aanmerking komende organisaties de bond oprichten, waarvoor Ir. Sniijders bij voorbeeld de vereeniging voor Veilig Verkeer noemt. Hij vestigt er de aandacht op, dat de plaatselijke vereeniging voor Amsterdam zich ten doel zal stellen:

- a. de bestrijding van geluidshinder in Amsterdam.
- b. de behandeling van geluidsvraagstukken voor zoover noodig voor het

het onder a genoemde doel en wel in samenwerking met de sub e bedoelde stichting en

c. Het steunen van de Geluidstichting, welke als doel heeft:

"Het onderzoek van geluidsvraagstukken in den meest algemeenen zin des woords".

Zij tracht dit doel te bereiken door:

1. Woord en geschrift en op andere wijzen de gedachte te propageeren, dat in het belang van de veraangenaming van het leven en van de gezondheid der burgers, noodelooze en hinderlijke geluiden behooren vermeden te worden.
2. De bronnen op te sporen, waaruit zoodanige geluiden voortvloeien.
3. Stappen te doen ter beteugeling van zoodanige geluiden bij degenen, die over zulke bronnen zeggenschap hebben.
4. De aandacht van overheidsorganen te vestigen op zoodanige geluiden en, zoo mogelijk, de middelen aan te wijzen, die tot verbetering kunnen leiden.
5. Samen te werken met andere organisaties, die zich op gelijk of aanverwant terrein bewegen.
6. Indien haar geldmiddelen zulks toelaten, de Geluidstichting geldelijk te steunen en
7. alle andere wettige middelen aan te wenden, welke de vereeniging dienstbaar oordeelt ter bereiking van haar doel.

Bij het onder b. genoemde wordt niet bedoeld op wetenschappelijk gebied te treden. Hierdoor is dus tevens een band gelegd tusschen de plaatselijke vereeniging Amsterdam en de Geluidstichting. Spreker vraagt toestemming aan de vergadering de vereeniging Amsterdam op te richten, waarna de bond gesticht zou moeten worden in een volgende vergadering van afgevaardigden van plaatselijke vereenigingen plus de Geluidstichting.

De voorzitter vraagt of het de bedoeling is, dat de Geluidstichting eenzelfde plaats inneemt in de bond als de plaatselijke vereenigingen, hetgeen Ir. Sniijders bevestigend beantwoordt.

De voorzitter vraagt welke leiding de bond dan zal geven.

Ir. Sniijders antwoordt, dat deze tot doel heeft beteugeling van geluidshinder. Op de vraag van den voorzitter of de bond derhalve de plaats zal innemen van de Geluidstichting, die thans het werk doet in de vorm van Commissie 4, antwoordt Ir. Sniijders eveneens bevestigend.

Mevr. Brauns-Schaagen vraagt of de door Ir. Sniijders genoemde vereeniging voor Veilig Verkeer de bond voor Veilig Verkeer is.

Ir. Sniijders deelt mede, dat dit de plaatselijke vereeniging Amsterdam is. Op verzoek van den voorzitter zet hoofdinspecteur van Dijk uiteen, dat de Amsterdamsche vereeniging voor Veilig Verkeer de Nederlandsche Bond had willen stichten. Voor de plaatselijke vereeniging Amsterdam echter zoo ver was, werd deze opgericht op initiatief van de A.N.W.B., K.N.A.C. en B.B.N. Amsterdam maakte oorspronkelijk eveneens deel uit van de Nederlandsche Bond, doch is thans uitgetreden. In aansluiting hierop voegt de heer van Dijk hierbij, dat de afdeeling Groningen veel voelt voor het oprichten van plaatselijke vereenigingen en het zich samenvoegen in een Nederlandsche Bond ter bestrijding van Geluidshinder. Groningen acht een sterk centrale leiding gewenscht. De plaatselijke vereenigingen zullen derhalve de Bond moeten steunen. In Groningen is echter de Geluidstichting en de op te richten Anti-lawaai Bond als één verbonden geheel beschouwd en niet los van elkaar.

Ir. Tegelberg acht het gewenscht de geschiedenis van de Anti-lawaai-Bond na te gaan en deelt mede, dat de Geluidstichting behalve onder de

vele vraagstukken, welke haar aandacht vragen ook het vraagstuk van de lawaaibestrijding telt. Om deze actie intensiever te kunnen voeren is het werk opgedragen aan Commissie 4 als onderafdeeling van de Geluidstichting. Ir. Sniijders gaf als werkzaam deel van de Anti-lawaaibond het geven van richtlijnen aan de plaatselijke vereenigingen. Hoe denkt de heer Sniijders zich de oplossing als iedere vereeniging zelfstandig is.

Ir. Sniijders wijst erop, dat Amsterdam rechtspersoonlijke vereenigingen wenscht, waarop Ir. Tegelberg antwoordt, dat dit z.i. geen bezwaar kan vormen.

Mevr. Brauns-Schagen antwoordt hierop, dat dit eveneens bij de vereeniging van Huisvrouwen het geval is. Ook hierbij zijn rechtspersoonlijke plaatselijke vereenigingen. Hun statuten dienen echter ondergeschikt te zijn aan de statuten van de Nederlandsche vereeniging en in de eerste instantie zijn zij ook ondergeschikt aan het hoofdbestuur. Spreekster meent, dat de Geluidstichting ten opzichte van plaatselijke vereenigingen premier moet zijn.

Ir. Sniijders antwoordt hierop, dat de Geluidstichting toch in de bond vertegenwoordigd is waarvan ook de plaatselijke vereenigingen deel uitmaken.

Ir. Tegelberg merkt op, dat een decentralisatie als Ir. Sniijders bedoelt hem zeer ongewenscht voorkomt, waarop Ir. Sniijders antwoordt, dat decentralisatie niet in de bedoeling ligt. Amsterdam wil deel uitmaken van het geheel.

De heer van Stigt wijst erop, dat kleine plaatsen geen rechtspersoonlijke vereeniging zullen kunnen oprichten en de Anti-lawaaibond zal zich toch moeten uitstrekken over het geheele land.

Ir. Sniijders antwoordt hierop, dat men in Amsterdam geen leden voor een bond zal kunnen krijgen, voor plaatselijke vereenigingen echter wel.

De voorzitter wijst erop, dat de moeilijkheid dus niet ligt in de oprichting van plaatselijke vereenigingen, die rechtspersoon zijn, maar in de verhouding tusschen de bond en de Stichting, waarop Ir. Sniijders antwoordt, dat de Geluidstichting een wetenschappelijke instelling is en dat de practische doelstellingen ter bestrijding van geluidshinder vereenigd worden in een bond, waar de Geluidstichting een plaats inneemt.

Ir. Kruijff vraagt of in het systeem van Amsterdam ook commissies en personen lid van de bond kunnen zijn, hetgeen de heer Sniijders bevestigend beantwoordt.

Volgens den voorzitter is er een bezwaar aan verbonden indien de Geluidstichting niet een plaats in de Anti-lawaaibond inneemt, die belangrijker is dan die van de plaatselijke vereenigingen. Het bestuur van de Anti-lawaaibond moet oplossingen suggereeren en dat kan alleen geschieden door een wetenschappelijke studie, die het laboratorium moet maken. Dit ressorteert onder de Geluidstichting, vandaar dat de stimulans die de Geluidstichting kan geven veel geringer zal zijn indien deze als lid in de bond aanwezig is. Autonome plaatselijke vereenigingen zijn geen bezwaar, maar een krachtige centrale leiding tevens op wetenschappelijke leest geschoeid is noodzakelijk.

Ir. Tegelberg voegt hieraan toe, dat eerst de bond als centrale leiding gesticht moet worden en daarna de plaatselijke vereenigingen en niet omgekeerd, daar dan moeilijkheden ontstaan. Hij vestigt de aandacht op de Engelsche wijze. Deze geeft eerst de Anti-Noise-league en daarna de wetenschappelijke afdeeling, daar deze onmisbaar bleek, doch die thans de richting aangeeft.

Ir. Sniijders antwoordt hierop, dat dit juist is wat Amsterdam voor-

stelt: een Anti-lawaaï Bond met een wetenschappelijke afdeeling de Geluidstichting.

Mr. Schölvinc wijst erop, dat bij de oprichting van een bond men de statuten dusdanig kan kiezen, dat de doelstelling scherp geformuleerd wordt. Indien de statuten van de bond de statuten van de verschillende plaatselijke vereenigingen moeten overkoepelen, wordt het geven van juiste statuten aan de bond zeer belemmerd.

De voorzitter formuleert het gesprokene als volgt: De Geluidstichting heeft geen bezwaar tegen plaatselijke vereenigingen die rechtspersoon zijn. Echter doen zich de vragen voor

1. moeten de plaatselijke vereenigingen zich constitueeren vóór of na de oprichting van de bond, mede in verband met het samenstellen der statuten van de bond, opdat deze niet vaag worden.

2. welke plaats moet de Geluidstichting in de bond innemen.

Ir. Snijders meent het standpunt van het comité voldoende uiteengezet te hebben. Indien Commissie 4 zich hier niet mee kan vereenigen, acht het comité van Amsterdam het gewenscht zich terug te trekken, daar zij niet in staat is de ideeën van Commissie 4 uit te voeren.

Mr. Schölvinc vraagt of het niet mogelijk is, dat de ontwerp-statuten van Amsterdam als leidraad genomen worden voor de statuten van de bond, daar men de overkoepeling van een plaatselijke vereeniging wel kan uitvoeren, hetgeen bij meer plaatselijke vereenigingen bezwaren met zich brengt, waarop Ir. Snijders antwoordt, dat het comité van Amsterdam zich nadrukkelijk heeft uitgesproken, dat het geen uitzonderingspositie wenscht in te nemen.

De voorzitter formuleert het kernverschil tusschen Commissie 4 en het Comité Amsterdam als volgt: Commissie 4 wenscht te stichten een bond, waarbij zich daarna plaatselijke vereenigingen kunnen aansluiten, terwijl het comité Amsterdam plaatselijke vereenigingen wil stichten, die daarna een bond gaan stichten.

Ir. Snijders merkt op, dat al de comitéleden het eens zijn, dat Commissie 4 aan de verkeerde kant begint. De bond moet losgelaten worden door de Stichting, die geen overwegende rol moet spelen. De leden van het comité Amsterdam willen niet zitten in het bestuur van een vereeniging waarvan alles wordt voorgeschreven.

De voorzitter vraagt of de heeren zich gerealiseerd hebben, wat dit beteekent, als het over het geheele land wordt toegepast. Ieder zal dan zijn eigen weg kunnen gaan, tot de bond is opgericht. Het is gewenscht, dat reeds van het begin af aan door alle plaatselijke vereenigingen in hoofdzaak dezelfde weg wordt bewandeld mede in verband met adressen aan Provinciale Staten en het Rijk.

Mevr. Brauns-Schagen wijst erop, dat zij het gewenscht acht, dat de een deel is van de Stichting.

Ir. Tegelberg antwoordt, dat in de bedoeling van den Raad van Bestuur ligt aan de plaatselijke vereenigingen alles te gaan voorschrijven, integendeel het is gewenscht, dat ieder zelfstandig zijn werk kan doen, doch een vast onderling contact, waarbij de hoofdlijnen worden aangegeven, is volgens hem gewenscht. Wij zouden de bond moeten oprichten en bij de samenstelling van de statuten rekening moeten houden met de ideeën van Amsterdam. Daarna zou aan het comité Amsterdam gevraagd kunnen worden of zij zich er mede kan vereenigen.

Ir. Snijders is getroffen geworden door de vreemde constructie van het geheel, waarbij comité's in het leven werden geroepen, die echter geen middelen ter beschikking kregen.

De voorzitter antwoordt hierop, dat Ir. Sniijders zich niet getroffen behoeft te gevoelen, want allen die in Commissie 4 zitting hebben doen dit belangeloos. Zoowel reis- en verblijfkosten worden door hen zelf gedragen, terwijl vele van hen ook werk door hun kantoor laten verrichten in de hoop, hiermede de bond in het leven te roepen, waardoor fondsen verkregen kunnen worden, die dan aangewend kunnen worden voor de bestrijding van het lawaai.

Ir. Sniijders vraagt of hij moet veronderstellen, dat de plaatselijke comité's alleen dienen om gelden voor de Geluidstichting te winnen, daar hier steeds de nadruk op valt. Indien de Stichting geld bezat, zoudt U ons derhalve niet noodig hebben. De voorzitter geeft dit toe, daar er dan betaalde krachten aangesteld konden worden.

Ir. Sniijders zegt, dat het comité Amsterdam zich niet leent voor het werven van gelden voor de Geluidstichting.

Ir. Tegelberg wijst erop, dat het vuur van het gesprek het begrip vertroebelt. Het is niet de bedoeling, dat de plaatselijke afdeelingen geld werven voor de Geluidstichting als geheel, doch dat een afdeeling indien deze effectief wil werken, over fondsen moet beschikken, die de plaatselijke vereenigingen zullen verwerven, uitgezonderd een zeer klein bedrag, dat ter beschikking van de algemeene dienst komt. De voorzitter bedoelde te zeggen, dat indien de Stichting over kapitaal beschikte, haar organisatie uit de aard der zaak geheel anders zou zijn.

Mevr. Brauns-Schagen zegt, dat bij de vereeniging van Huisvrouwen de afdraging aan het hoofdbestuur 50% is. Zij acht het niet gewenscht van een klein bedrag te spreken.

Ir. Tegelberg merkt op, dat z.i. de idee van het comité van Amsterdam dichter bij de idee van de Geluidstichting staat, dan uit het hier gevoerde gesprek blijkt. Hij wenscht daarom de ideeën nogmaals tezamen te beschouwen.

Ir. Sniijders meent, dat de afstand tusschen de ideeën van Commissie 4 en het comité Amsterdam te groot is om tot overeenstemming te komen. Hij acht verdere bespreking niet noodig.

De voorzitter vraagt thans aan de andere afdeelingen hoe zij over de organisatie en de voorstellen denken.

De heer van Dijk deelt mede, dat de afdeeling Groningen zich voorstelt een centrale leiding boven de plaatselijke commissies. Zij heeft zich niet nader beraden of dit direct de Geluidstichting zal zijn.

De heer van Stigt gaat geheel accoord met de voorstellen van de Geluidstichting.

Mr. Schölvink deelt mede, dat het comité van den Haag geheel het standpunt van de Geluidstichting deelt.

Overste van Loon deelt mede, dat de afdeeling Haarlem zich in deze niet uitgesproken heeft, doch persoonlijk staat hij geheel aan de zijde van de Geluidstichting.

Ir. Kruyff is het geheel met het standpunt van de Geluidstichting eens en vraagt of het niet mogelijk zou zijn om uit de impasse te komen door thans de Anti-lawaaï Bond op te zetten.

Ir. Sniijders deelt mede, dat het comité van Amsterdam zijn mandaat ter beschikking stelt.

De voorzitter waagt nog een poging Ir. Sniijders van zijn voornemen af te brengen. Hij vraagt aan Ir. Sniijders of het mogelijk zou zijn, dat Amsterdam met de stichting van een plaatselijke vereeniging wacht totdat de organisatie van de Anti-lawaaï Bond geregeld is, waarna opnieuw

over de ideeën gesproken zou kunnen worden.

Ir. Sniijders antwoordt, dat het comité Amsterdam geen uitzonderingspositie wenscht in te nemen.

Majoor van Loon vraagt of het niet gewenscht zou zijn geweest, dat de Geluidstichting statuten van de Anti-lawaaï Bond had voorgesteld.

De voorzitter antwoordt hierop, dat de Geluidstichting het gewenscht achtte de ideeën van verschillende plaatselijke commissies en afzonderlijke afgevaardigden te kennen, teneinde daarna pas de Anti-lawaaï Bond op te richten. Hij vraagt of er bezwaren zijn op een volgende vergadering de statuten van de Anti-lawaaï Bond vast te stellen.

Ir. Kruyff wijst erop, dat in dat geval de samenstelling van Commissie 4 anders zou moeten zijn, daar thans hierin zitting hebben mensen, die geen afgevaardigde zijn van plaatselijke comité's.

De secretaris antwoordt hierop, dat de Horeca en de Ned. Ver. van Huisvrouwen zeer veel belang bij het anti-lawaaïwerk hebben en dat zij om die reden als vertegenwoordigers uitgenoodigd zijn, daar zij belangrijke aanwijzingen kunnen geven.

Ir. Tegelberg meent dat thans deze vraagstukken aan den Raad van Bestuur moeten worden voorgelegd.

Ir. Sniijders wijst erop, dat hij op een eventueel volgende vergadering van Commissie 4 niet meer zal komen.

De voorzitter sluit de vergadering.
